

I N M E M O R I A M
ANTUN MUDROVČIĆ - VILIM
(1894 — 1975)

Tiho nas je zauvijek napustio umirovljeni agronom Antun Mudrovčić-Vilim. Kao da je ovogodišnja jesen htjela i njegov život utkati u svoju berbu. Već pomalo zaboravljen, a mlađim naraštajima nepoznat, ostavio nas je jedan od veterana ličke poljoprivrede.

Rodio se u Prnjavoru, u Bosni, 17. siječnja 1894. godine. Tu mu je službovao otac Jakov, inače rodom iz sela Ribnik nedaleko od Gospića. To je inače česta sudbina mnogih Ličana, jer su im roditelji odlazili po svijetu za službom i zaradom. Kao i stariji brat Rudolf odabire vojničko zvanje i od godine 1909 — 1913. pohađa pješađijsku kadetsku školu u Kamenici. Po završetku ove škole razvrstan je u 35. pješađijski puk i služi u Pilsenu. U prvom svjetskom ratu ranjen je dva puta i zato kao ratni ozljeđenik bude premješten u pozadinu. Uviđa da mu te rane s Karpata i njihove posljedice ometaju vojničku karijeru, te zato još kao vojna osoba službujuća u Zagrebu upisuje se na Više gospodarsko učilište i završava ga 26. srpnja 1920.

Time počinje službovanje kao poljoprivredni stručnjak. Nastupa kao gospodarski vježbenik godine 1920. na Nižoj gospodarskoj školi u Slavonskoj Požegi, gdje godine 1922. postaje pristav. U tom zvanju i na vlastitu molbu godine 1923. premješten je na Zemaljsko dobro u Božjakovinu i tu preveden u zvanje pripravnika. Godine 1926. postaje kotarski poljoprivredni referent u Zlataru, a 1928. iznenada je umirovljen. Međutim, odmah je izabran za ugovornog oblasnog agronoma u Zlataru. Zatim je godine 1929. izabran za upravitelja Oblasnog dobra u Gornjem Hruševcu. Po potrebi službe godine 1932. imenovan je za kotarskog poljoprivrednog savjetnika u Gračacu, zatim godine 1933. u istom svojstvu vraća se u Zlatar, a 1937. odlazi u Krapinu. Uskoro je imenovan za stručnog nadzornika kotareva Klanjec, D. Stubica, Pregrada i Zlatar. U to se ispunjava njegova davnašnja želja i premješten je u Liku, u Gospić dana 26. listopada 1939. u svojstvu kotarskog a-

gronoma. Nešto kasnije postaje županijski gospodarski izvjestitelj, a godine 1943 premješten je u Zagreb, no uskoro se opet vraća u Gospić na rad u Stočarsku stanicu.

Po završetku Drugog svjetskog rata radi u Okružnom narodnom odboru u Gospiću, po rasformiranju Okruga u Kotarskom narodnom odboru također u Gospiću, i s tog radnog mjesta godine 1950. odlazi u mirovinu, već donekle načeta zdravlja. Umire 4. studenoga 1975. u Gospiću.

U svom životu ispunjenim radom, ali i širokim djelovanjem na različitim poljima izvan svoje redovite poljoprivredne djelatnosti pokazivao je veliku prodornost i upornost te nije uzmicao pred poteškoćama. Njegova visoka stručnost i djelovanje rezultirali su poljoprivrednim izložbama koje je organizirao u svim mjestima u kojima je službovao. Jedna od posljednjih koju je organizirao jest ona u Gospiću godine 1940. za koju danas možemo reći da je bila »labuđi pjev« ličke buše, ali i najveći uspjeh u pretapanju buše u pingavca, u što su mnogi stručnjaci uložili godine mukotrpnog rada. I kasnije kao umirovljenik aktivno radi na pretapanju ličkog goveda u montafonsko pokazujući primjerom na svom malom gospodarstvu kako se može napredovati i uvoditi nova pasmina. Njegov stočni podmladak osvaja diplome na poslijeratnim izložbama. Kao predavač na Nižoj poljoprivrednoj školi u Gospiću u poslijeratnim danima otvara mladim ljudima nove poglede na razvoj poljoprivrede i ulijeva im moderna shvaćanja.

Još u Kadetskoj školi bio je poznat sportaš. Nogometni je reprezentativac austrougarske armije, prvak na 400 m, a među prvima na 100 i 200 m, čuveni je strijelac. Ta sklonost prema streljaštvu odvodi ga u lovstvo, pa u Gospiću godinama vrši mnoge funkcije od odbornika do predsjednika lovačkog društva. Uvijek mu je bila najdraža, od svih osvojenih trofeja, lovačka zlatna značka. U poslijeratnim godinama unapređivao je rakolovstvo omogućivši ličkim seljacima da i na taj način zarade koji dinar. Stjecajem životnih prilika na povratku iz Zagreba godine 1943. u Otočcu ga zatječe kapitulacija Italije i u njemu ostaje nekoliko mjeseci. Dana 16. prosinca iste godine prisustvuje Konferenciji stručnih radnika sudionika NOR-a koju je sazvao ZAVNOH u Otočcu i s koje je upućen proglas svim gospodarskim i tehničkim stručnjacima, svim majstorima i praktičnim radnicima da se uključe u NOB.

Od brojnih prijatelja najviše je spominjao pokojnog hrvatskog književnika Slavka Kolara, jer su godinama zajedno radili i prijateljevali, pa izgleda da ga je Kolar i ovjekovječio u svojoj pripovijeci »Čizmek«. Sačuvao je brojna njegova pisma i crteže i pred nekoliko godina poklonio ih Kolarevu muzeju u Čazmi. Sjećanja na Kolara koristio je i književnik Zvonimir Kulundžić pri nedavnom uređivanju i tiskanju Kolarevih Sabranih djela.

Djelujući godinama na stručnom i društvenom polju i odgajajući svoje četvero djece ostavio je duboku i temeljitu brazdu na njivi na-

rodnog prosvjećivanja na način kako su radili i djelovali narodni intelektualci starijih pokoljenja. Da ga nesretni prometni udes godine 1968. u kome je izgubio potkoljenicu nije potpuno udaljio iz javnog djelovanja, još duže bi se osjećalo njegovo prisustvo među sugrađanima, naročito među lovcima. Prikovan uz stolicu i krevet uvijek se zanimao za probleme svoje struke, svog grada i kraja i veselio se svakom napretku. Zato su ga 5. studenoga mnogobrojni građani i prijatelji s tugom ispratili na vječni počinak na mjesno groblje u Gospiću. Slava mu!

Ante Rukavina

U svom životu ispunjenim radom, ali i velikim djelovanjem na društvo, Ante Rukavina svoje tehovite poljoprivredne djelatnosti posvetio je velikom predanošću i upornosti te nije razmišljao pred početkom. Njegova visoka stručnost i djelovanje rezultirali su poljoprivrednim istraživanjima koje je organizirao u svojim mjestima u kojima je službovao. Jedna od posljednjih koju je organizirao jest ona u Gospiću godine 1940. za koju danas možemo reći da je bila slabađi prava lična paša, ali i najveći uspjeh u njegovom životu. U njemu su mnogi stručnjaci ušli u njegovu mrežu i kao takvi su ostali u ovom kraju aktivno radi na njegovim istraživanjima i nastojanjima. Kao jedan od prvih na svom malom gospodarstvu kako se može nazvati i uvoditi nova pasmina. Njegov stručni podmladak osvojio je diplomu na poljoprivrednim istraživanjima. Kao predavač na Nižnjem poljoprivrednoj školi u Gospiću u posljednjim danima otvara mladima ljudima nove poglede na razvoj poljoprivrede i svijeta im modernizacijom.

Još u Kadetskoj školi bio je poznat sportaš. Njegovim je registrirano nekoliko austro-ugarskih armija. Prva na 400 m, a druga prvina na 100 i 200 m. Čuvani je strijelac. Ta sklonost prema strelaštvu odvođi ga u lovstvo, pa u Gospiću godinama vodi mnoge krunice od odbojki, ka do predsjednika lovačkog društva. Uvijek mu je bila želja, od svih osvojenih titula, lovačka krunica. U posljednjim godinama uspjehom je također vrlo omogućio i likovna seljancima da i na taj način zarade koji dinar. Stjecanjem životnih prilika na poziv, kao i u Zagrebu godine 1943. u Otočcu ga xatječe kapitulacija. Iste godine ostaje nekoliko mjeseci. Dana 18. prosinca iste godine prilikom stvaranja Kontinentalne studijske sudionika NOR-a koja je kasnije postala ZAVNOH u Otočcu i s koje je upućen program svim gospodarstvenicima i stručnjacima, svim mjestima i praktičnim radnicima da se uključe u NOR.

Od prvih prijatelja najviše je spominjao pokojnog hrvatskog književnika Stanka Kolara, jer su godinama zajedno radili i prijateljevali, pa želja da ga je Kolar i ovjekovječio u svojoj prijevodnoj "Gizmo". Sadržaj je prvina njegova pjesma i čitave i pred nekoliko godina poklonio ih Kolaru muzeju u Čakovcu. Stjecanje na Kolaru koji stoji je i književnik Zvonimir Kulundžić pri nedavnom ujedinstvenju i tiskanju Kolarovih Sabranih djela.

Djelujući godinama na stručnom i društvenom polju i obilježavajući svoje četvero djece ostavio je duboku i temeljnu brazdu na svijetu na-